

дебатиранъ въ конференцията подробно и продължително. Предмети на разискванията бѣха: 1) статистиката на индустриалнитѣ заведения, 2) статистика на индустриалното производство и 3) статистиката на индустриалната активностъ.

По въпроса за статистиката на индустриалнитѣ заведения конференцията реши, че е необходимо да се правятъ, при възможностъ, статистически установявания на тия заведения, или пъкъ на ония, които сж по-важни, всѣки десетъ години, а заедно съ това да се събиратъ данни и за търговскитѣ заведения. Тия статистики могатъ да бждатъ установявани отдѣлно или пъкъ заедно съ преброяванията на населението или на индустрията. Тѣ трѣбва да съдържатъ сведения за пола на работниците, за вида на тѣхното занятие и за врѣстнитѣ и неврѣстнитѣ, като се показва отъ всѣка държава границата между врѣстнитѣ и неврѣстнитѣ. Броятъ на работникитѣ въ необходимитѣ отъ статистическото установяване заведения може да се установява чрезъ изчисление. Специално за индустриалнитѣ заведения, трѣбва да се установи още и номиналната сила на инсталиранитѣ мотори, като се държи отдѣлно смѣтка за парнитѣ мотори, за експлозионнитѣ и сж вътрешно горение мотори, за хидравлическитѣ и електрическитѣ мотори, като за последнитѣ се посочва дали енергията се произвежда въ самото заведение или се получава отвънъ. Доколкото това е възможно, необходимо е да се прави разлика между нормално използванитѣ и неизползуванитѣ и резервни мотори.

Въ разискването се обърна внимание върху възможността да се събиратъ сведения за дребнитѣ заведения. Резервитѣ, които направиха по тоя въпросъ нѣкои държави, предизвикаха помѣтването на една добавка къмъ първоначалния текстъ, която допуска да се изключватъ отъ обсега на статистическото установяване ония заведения, които нѣматъ особено значение. Българскитѣ делегатъ не направи никакви резерви, тъй като преброяването на индустриалнитѣ и търговскитѣ заведения у насъ обхваща всички заведения, безъ да се изключватъ нѣкои отъ тѣхъ, поради ограничеността на размѣритѣ.

Малко по-сложно бѣше положението при разискванията върху втория видъ индустриални статистики, а, именно, статистиката на индустриалното производство. При тия разисквания се повдигнаха три главни въпроса: 1) за дребнитѣ индустриални заведения, 2) за индустриитѣ, които въ нѣкои малки държави сж концентрирани въ много малкъ брой заведения и 3) за странитѣ, въ които изобщо индустрията е слабо развита. Първиятъ въпросъ биде заsegнатъ отъ българскитѣ делегатъ, който, следъ като направи едно изложение на обсега и програмата на индустриалната статистика въ Бъл-

гария, помоли конференцията да има предъ видъ трудноститѣ да се събиратъ сведения за производството на дребнитѣ индустриални заведения. По тоя поводъ се направи едно предложение за пояснителенъ текстъ въ протокола, споредъ който се допуща въ случаетѣ, когато не е възможно да се събератъ точни данни за производството на дребнитѣ заведения, да се прибѣгва до изчисления. По отношение на странитѣ съ слабо развита индустрия, или гдето има индустрии, застѣпени съ малкъ брой заведения, се реши, че е необходимо да бждатъ освободени отъ задължението да събиратъ подробни данни за индустриалното производство.

Въ анексъ IV-ти на конвенцията сж изложени, като примѣръ, принципитѣ, които би било желателно да легнатъ въ основитѣ на една статистика на индустриалното производство. Индустриалното преброяване трѣбва да обхваща всички отрасли на индустриалното производство, включително строителството, минитѣ и металургията. По отношение на твърде дребнитѣ предприятия, държавитѣ биха могли да се ограничатъ съ най-проститѣ числа, като отъ последнитѣ се изчисляватъ глобалнитѣ числа за производството имъ. Тия изчисления трѣбва да се показватъ отдѣлно. Въ случай, че производството на дребнитѣ предприятия и домашни индустрии представлява една твърде голѣма частъ отъ производството на нѣкаква индустрия, която има голѣми размѣри, за да бждатъ достатѣчни подобни изчисления, би било полезно да се прецизиратъ тия елементи чрезъ специални анкети, извършени върху заведения, избрани за типически. Статистиката трѣбва да обгрѣща още и поправкитѣ (и окончателното довършване на производството на предмета), извършени съ материали, доставени отъ клиента. За тия последнитѣ важи изключението, изложено малко по-горе. Когато едно и сжщо предприятие съдържа различни индустрии въ отдѣлни заведения, трѣбва да се даватъ сведения по отдѣлно за всѣко заведение. Когато въ сжщото заведение се извършватъ нѣколко индустрии, които иматъ отдѣлно счетоводство, и които въ дадената страна обикновено сжществуватъ въ отдѣлни заведения, трѣбва, така сжщо, да се даватъ отдѣлни сведения за всѣка една индустрия. Главнитѣ обекти, върху които трѣбва да се събиратъ сведения, сж: изработенитѣ произведения, употребенитѣ материали, работа на заведението извършена вънъ, амортизационнитѣ разноски, персонала, надниците, машинитѣ и инсталациитѣ, ангажирания въ индустрията капиталъ.

Извънъ индустриалнитѣ преброявания, конвенцията предвижда въ буква с отъ чл. 3, V, „статистически серии, които ще иматъ за целъ да покажатъ за редовни периоди отъ време, ако е възможно тримесечни, а за предпочитане — месечни, измѣненията на индустриал-